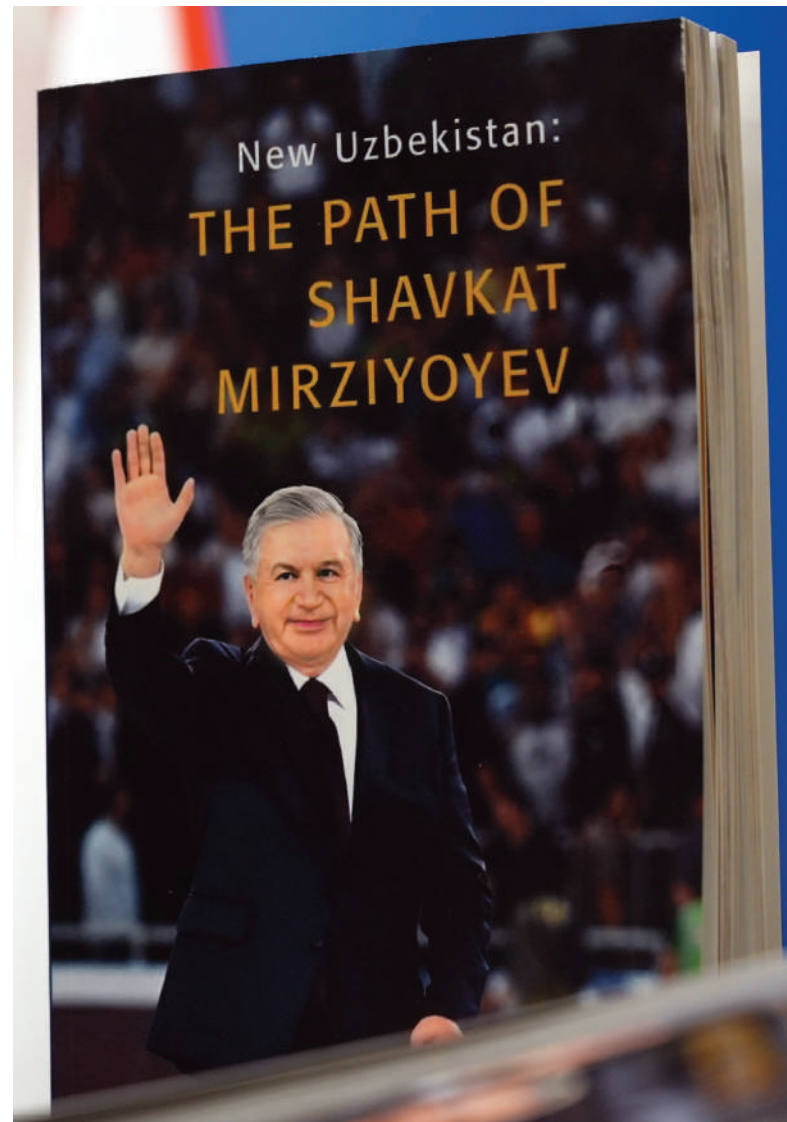

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТИНИ
АКС ЭТТИРГАН АСАР

2025 йил 17 декабрь куни Ўзбекистоннинг Покистондаги элчихонаси томонидан Минтақавий тадқиқотлар институти (Institute of Regional Studies, IRS) билан ҳамкорликда атоқли сиёсатшунос Қудратилла Рафиқов қаламига мансуб «Янги Ўзбекистон: Шавкат Мирзиёев йўли» китобининг инглиз тилидаги наشري тақдимот маросими ўтказилди.

Мирнодир МИРЗАМАНОВ олган суратлар

Сўз тақдимот
иштирокчиларигаЎзбекистоннинг
ўзгариб бораётган
қиёфаси

Муртазо САЛАНГ,
Покистон
Президентининг
Матбуот котиби

– Ўзбекистон – ажойиб мамлакат. Мамлакатларимизни, халқларимизни ўзаро боғлаб турган ришталар жуда кўп. Ўзбекистон – Покистон ҳамкорлигини янада ривожлантириш учун имкониятларимиз чексиз. Яқинда Ўзбекистонга ташириб буюрдим ва Президент Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида республикада амалга оширилаётган ислохотларнинг натижаларига бевосита гувоҳ бўлдим. Мен Ўзбекистоннинг ўзгариб бораётган қиёфасини таълимда ҳам, соғлиқни сақлашда ҳам, инфратузилма ва бошқарув тизимида ҳам кўрдим.

Покистон учун
ҳам намуна йўли

Жовхар САЛИМ,
IRS президенти

– Бу китоб – Янги Ўзбекистоннинг шарафли тараққиёт йўлига бағишланган. Ўзбекистон қандай мураккаб ривожланиш йўлини босиб ўтгани бошқа мамлакатлар, шу жумладан, Покистон учун ҳам намуна бўла олади. Президент Шавкат Мирзиёев бошчилигида Ўзбекистон сиёсий, иқтисодий ва маданий-маърифий жиҳатдан ҳар томонлама ривожланмоқда.

Тадбирда Покистон Президентининг Матбуот котиби Муртазо Саланг, Покистон вазирлик ва идоралари раҳбарлари, парламент палаталари аъзолари, Исломободдаги ўндан ортиқ хорижий элчилар, дипломатик корпус вакиллари, бизнес ва илмий-академик доиралар, оммавий ахборот воситалари ходимлари, шунингдек, Исломобод ва унга туташ ҳудудларда яшовчи ватандошлар, кенг жамоатчилик, жами 100 га яқин киши иштирок этди. Ўзбекистондан Олий Мажлис Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси аъзоси, «Ishonch» ва «Ishonch-Doverie» газеталари бош муҳаррири Ҳ.Эрматов, «Тараққиёт стратегияси» маркази ижрочи директори Э.Туляков ва бошқалар қатнашди.

Тадбир аввалида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида Ўзбекистонда олиб борилаётган ислохотлар мавзусидаги видеороликлар намоиш этилди.

Тақдимотни Ўзбекистоннинг Покистон Ислом Республикасидаги элчиси Алишер Тўхтаев очиб берди. Дипломатик миссия раҳбари қисқа вақт ичида Исломободда Ўзбекистон ҳақида учта муҳим китоб – Мухаммад Аббос Хоннинг «Uzbekistan: The Third Renaissance – The Concept of the Future» ҳамда Меҳмуд ул-Ҳасан Хоннинг «Shavkat Mirziyoyev: Great Leader of Reforms and Regional Integration» ва Қудратилла Рафиқов муаллифлигидаги «Янги Ўзбекистон: Шавкат Мирзиёев йўли» номли асарларининг кенг жамоатчиликка тақдим этилгани, Покистон илмий-академик доира вакиллари орасида

Ўзбекистонга бўлган қизиқиш ортаётганидан далolat беришини таъкидлади.

Шунингдек, Қудратилла Рафиқовнинг ушбу китобида Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигидаги юртимизда амалга оширилаётган орта қайтмас ислохотлар жараёни, иқтисодий ва либераллаштириш, камбағалликни қисқартириш, ташқи сиёсат, маданий дипломатия ва минтақавий интеграция каби масалалар батафсил ёритилгани қайд этилди. «Ўзбекистон раҳбарининг «ислохотлар статистика учун эмас, инсон қадрини, шаъни ва келажаги учун» экани ҳақидаги таъминлиги таянган ҳолда юртимизда «Янги Ўзбекистон» ғоясини ҳаётга татбиқ этиш амалий стратегияга айлангани, рақамли иқтисодиёт, «яшил» энергетика, хорижий инвестицияларни жалб қилиш ва ёшлар учун янги иш ўринларини яратиш борасидаги ютуқлар китобда чуқур таҳлил этилган», деди дипломатик миссия раҳбари.

Маърузада Президент Ш.Мирзиёев ва Бош вазир Ш.Шариф шафелигида икки мамлакат ўртасида стратегик шериклик сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилгани, томонлар Марказий ва Жанубий Осиёни боғловчи стратегик лойиҳалар, жумладан, Трансафғон темир йўлини қуриш устида изчил ҳамкорлик қилаётгани, ўзаро савдони 2 миллиард АҚШ долларига етказиш бўйича қўшма чоралар ишлаб чиқилаётгани алоҳида эътироф этилди.

Шундан сўнг сенатор Хусан Эрматов сўзга чиқиб, ҳозирги кундаги ислохотлар тизимли ва қамровли тусга

эга эканини, улар мамлакатнинг мутлақо янги қиёфасини шакллантираётганини таъкидлади. Тадбир иштирокчиларига тақдими ўтказилаётган китобнинг мазмунини ҳақида батафсил маълумот берилди. Хусусан, сиёсий эсселарнинг ҳар бири тарихий аҳамият касб этувчи муҳим лойиҳалар, воқеликларга асослангани, бунда мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсати, жумладан минтақавий сиёсат борасида қисқа муддатда эришилган натижалар таҳлиliga бағишланганига эътибор қаратди.

«Тараққиёт стратегияси» маркази директори Элдор Туляков ўз чиқишида сўнгги саккиз йилда Ўзбекистонда давлат ва жамият муносабатларини тубдан қайта шакллантиришга қаратилган кенг қамровли сиёсий ислохотлар амалга оширилганини қайд этди. У «Янги Ўзбекистон: Шавкат Мирзиёев йўли» китоби айнан шу жараёнларни тизимли таҳлил қилиб, мамлакат тараққиётининг янги модели шаклланаётганини очиб берганини урғулади.

«Ислохотларнинг асосий йўналиши инсон қадрини давлат бошқаруvinинг бош таомлига айлантиришдир. Конс-

титутциявий ва ҳуқуқий янгиланишлар орқали давлатнинг легитимлиги фуқаролар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғланди. Давлат идоралари фаолиятида «фуқарога хизмат қилиш» тамойили устувор бўлди. Сиёсий ислохотлар фуқаролар иштирокини институционал даражага олиб чиқди. Халқ қабулхоналари, виртуал муҳожаат платформалари, қонун лойиҳалари бўйича жамоатчилик муҳокамалари ва «Очиқ бюджет» механизмлари орқали аҳоли давлат қарорларини қабул қилиш жараёнида фаол иштирок этмоқда. Шу билан бирга, фуқаролик жамияти ва очиқ ахборот муҳитининг роли кучайди. Нодавлат ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари ва рақамли платформалар жамоатчилик назоратини кенгайтириб, давлат фаолиятининг ошкоралигини таъминламоқда. Миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлашга қаратилган сиёсат ислохотларнинг ижтимоий барқарорлигини мустаҳкамламоқда. Ислохотларнинг муҳим йўналишларидан бири ҳисобдорликни кучайтиришдир. Суд-ҳуқуқ тизими, парламент ва маҳаллий вакиллик органларининг назорат ваколатлари босқичма-босқич кенгайти-

рилмоқда. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича миллий институтлар фаолияти мустаҳкамланди», деди Элдор Туляков.

Покистон Президентининг Матбуот котиби Муртазо Саланг ўз наватига Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислохотлар жараёнини, жамият ҳаётини янгиланган, аҳоли фаровонлигини ошириш, ижтимоий йўналтирилган сиёсатни янада мустаҳкамлашни «Ривожланишнинг Ўзбекистон модели», деб атади.

IRS президенти Жовхар Салим ўзчиқишида Ўзбекистонда Президент Шавкат Мирзиёев бошчилигида сиёсий, савдо-иқтисодий, ижтимоий, маданий соҳаларда олиб борилаётган ислохотлар, модернизация жараёнлари, очиқ ва прагматик ташқи сиёсатнинг моҳияти асарда батафсил ва жонли мисоллар билан очиб берилганини таъкидлади.

Шунингдек, Жовхар Салим «Янги Ўзбекистон: Шавкат Мирзиёев йўли» китоби Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ва демократик ислохотларнинг янги даврига мос бўлганини ва у республика тараққиёт йўлини ўзида таҳлилий акс эттирганини қайд этди.

Анжуман алоҳида самимият руҳида ўтди. Кўплаб оммавий ахборот воситалари жараённи ёритишмоқда. Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, парламентлар аъзолари Ўзбекистон томонидан илгари сурилаётган лойиҳаларни мунтазам қўлатиб боришаётганини ва уларни қўллаб-қувватлашини билдиришди.

Барча иштирокчиларга мазкур китоб совға қилинди. Тадбир якунида элчихона ходимлари тайёрлаган миллий санъат намуналари қўرғазмаси билан танишиш ва тақдим этилган миллий таомлар йиғилганлар томонидан янада ажиб бир таассурот билан эътироф этилди.

Ўз мухбиримиз

КАСАБА УЮШМАСИ ФАОЛИЯТИДАН КЎНГЛИНГИЗ ТЎЛЯПТИМИ?

Федерация вакиллари янги тузилган ташкилотлар ходимларига шундай савол билан юзландилар

Андижон вилоятида касабa уюшмaларига аъзолик афзалликлари юзасидан олиб борилган тарғибот-ташвиқот ва тушунтириш ишлари натижасида кейинги икки йилда 6 минг 522 та хўжалик субъектида меҳнат қилаётган 149 минг 516 нафар ходим аъзоликка жалб этилиб, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳимояси таъминланди. Бу кичкина рақамлар эмас. Айни чоғда, ўз-ўзидан «Кўйи бўғинларда касабa уюшмалари қандай ишляпти?» деган саволни кун тартибига қўяди.

Яқинда Ўзбекистон касабa уюшмалари Федерацияси аппарати-нинг Ташкилий ишлар бўлими мудири ўринбосари Жаҳонгир Ихтиёров раҳбарлигида кенгаш ва тармоқ касабa уюшмалари вилоят ташкилотлари раҳбарлари 2024-2025 йиллар давомида янги тузилган касабa уюшмаси ташкилотларида бўлдилар. Мулоқотлар чоғида ходимларга иш ҳақининг ўз вақтида берилиши, меҳнат муҳофазаси, қонунчилик ҳамда низом талабларига риоя этилиши, касабa уюшмаси кўмитаси ва иш берувчи билан ҳамкорликда ишларни ташкил этиш ва бошқа масалалар бўйича фаолият таҳлил қилинди. Аниқланган камчиликлар бартараф этилди. Шу аснода иш берувчилар вакиллари ҳамда касабa уюшмаси фаолларига жамоа шартномасини тузиш ҳамда унга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан маслаҳатлар берилди.

Жумладан, икки кун давомида савдо, уй-жой қурилиши, автомобилларнинг бутловчи қисмларини ишлаб

чиқариш, тикув-трикотаж, резина пойабзал маҳсулотлари тайёрлаш, автомобиль савдоси ҳамда меҳмонхона хизмати каби соҳаларга ихтисослашган, нодавлат сектордаги 7 та корхона ва ташкилот ходимлари билан бево-сита иш устида кечган суҳбатларда бошланғич ташкилот етакчисининг фаолияти, салоҳияти ўрганилиб, тегишли ёрдам ва тавсиялар берилди. Иш берувчи билан учрашиб, ҳамкорликдаги ишлар, жамоа шартномаси бандлари бажарилиши таҳлил қилинди.

Корхоналарга ташриф чоғидаги суҳбатлар очиқ мулоқот форматида ўтказилди. Уларда раҳбарлар, ишчи-ходимлар, бошланғич касабa уюшмаси кўмиталари раислари ва бошқалар иштирок этдилар.

Учрашувларда қайд этилганидек, Президентимиз раҳбарлигида халқни

рози қилиш йўлида амалга ошири-лаётган кенг қўламли саъй-ҳаракатлар ва ташаббуслар мамлакатимиз довруғини Янги Ўзбекистон номи билан бутун дунёга таратмоқда. Ана шундай изчил ислохотлар ва янгиланишлар жараёнида касабa уюшмалари ҳам фаол иштирок этмоқда.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, кейинги йилларда касабa уюшмалари эркин ва кенг қўламли фаолият юри-тиши учун барча шарт-шароитлар яра-тилди. Натижада касабa уюшмалари ва иш берувчилар ўртасидаги ижтимоий шериклик янги босқичга кўтари-лди. Шунингдек, ташкилотнинг ижтимоий шерикликини ривожланти-риш, ходимларнинг меҳнат ҳуқуқла-рини самарали ҳимоя қилиш, меҳнат қонунчилигини тақомиллаштириш ва ХМТ конвенцияларини ратифика-ция қилишда ҳамкорлик йўналишла-

ридаги фаолияти сезиларли даражада ошди. Ижтимоий-меҳнат муносабат-ларига оид қабул қилинган қонунлар-нинг аксариятида давлат органлари томонидан Федерацияга келишиш учун тақдим этилган 1000 дан ортиқ меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда, жум-ладан, янги Меҳнат кодексига ка-сабa уюшмалари тақлифларининг аксарияти ўз аксини топди.

Учрашувларда тармоқ касабa уюш-малари вилоят ташкилотлари раҳ-барлари меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва меҳнат соҳасидаги ҳуқуқларини ҳимоялаш борасида тармоқ касабa уюшмаси томонидан амалга оширилаётган ишларга ҳам тўхталдилар. Мулоқот-ларда корхона-ташкилотлар ишчи-хо-димларининг ижтимоий ҳимоя ти-зими, иш ҳақи, хавфсизлик ва иш шароитига тааллуқли фикр-мулоҳаза-лари, мурожаат ва тақлифлари муҳо-кама қилиниб, мурожаатлар бўйича мутахассислар томонидан ҳуқуқий маслаҳат ва тавсиялар берилди.

Тадбирлар якунида тармоқ касабa уюшмаси фаоллари олдида турган вазифалар салмоғи ниҳоятда катта экани, келгусида иш берувчилар би-лан музокараларни давом эттирган ҳолда ходимлар манфаатларини ҳи-моя қилиш, касабa уюшма аъзолари сафини кенгайтириш, шу тариқа соҳа меҳнатқашларини ижтимоий ҳимоя билан тўлиқ қамраб олиш борасидаги ишлар изчиллик билан давом эттири-лиши алоҳида қайд этилди.

Ҳамидулло МАТИСАЕВ,
Ўзбекистон касабa уюшмалари Федерациясининг Андижон вилояти кенгаши бўлим мудир

Бор бўл, оқибат!

Бу даргоҳда яшайётганлар учун ҳамма нарса етарли. Ҳеч нарсага зориқиб йўқ. Аммо... Улар йўл қарайдилар. Эшикдан кимдир кириб келса, йўқла-гувчилар борлигидан шодланади, кўзлари кулади, яйраб кетишади. Уларга меҳр керак. Инсоннинг кўнглини кўтариш, қувонтириш — эзгу иш.

ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Орамизда турли сабабларга кўра, имконияти чекланган, аммо тўлақонли ҳаётга инти-лаётган қурашувчан одамлар бор. Саховатпеша инсонлар ана шун-дайлар ҳузурига кўпроқ интила-дилар. Янгирер шаҳридаги «Мурув-ват уйи» ўша манзиллардан бири. Ўрни келса, биргина хастага бутун бир оила узоқ муддат қараши малол келади. Бу ерда эса 147 нафар аёл меҳр, эътибор оғушида. Ўзбекистон касабa уюшмаларининг Сирдарё вилояти кенгаши вакиллари ушбу муассасага тез-тез келиб туриши одат тусини олган. Яқинда ҳам улар ушбу масканда бўлиб, совғалар ула-шишди.

– 145 кишидан иборат жамоа-миз туну кун хизматда, – дейди

«Мурувват уйи» директори Ойбек Шодиев. – Аёллар саломатлиги Озод Маматов, Раъно Эркаева син-гари тажрибали шифокорларимиз-нинг доимий назоратида. Муасса-самизда ҳамма шароитлар беками кўст яратилган. Бу ердаги опа-син-гилларимизни йўқлаб келувчилар жуда кўп. Касабa уюшмаларининг эътиборидан ҳамиша мамнунмиз.

Хайрия дастурхони атрофида ҳамма жамулжам бўлди. Вилоят мақомчилар ансамбли ижросидаги миллий кўшиқлар қалбларга со-кинлик бахш этди. Ижро этилган рақслар, ўқилган шеърлар йнғил-ганлар томонидан олқишланди.

Баҳор ХОЛБЕКОВА
«ISHONCH»

Фаолият

АМАЛИЁТ АСОСЛАРИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

«Жиззах аккумулятор заводи» акциядорлик жамиятида Жиззах политехника институтининг «Кимё-муҳандислик» кафедраси филиали таш-кил этилди.

Шу муносабат билан уюштирил-ган тадбирда корхонанинг ишлаб чиқариш салоҳияти, бу ерда талабаларнинг амалиёт ўташи учун яратил-ган шароитлар ҳақида сўз юритилди. Ҳусусан, бўлғуси кимё муҳан-дислари ҳафтанинг му-айян кунида завод би-носидаги ўқув хонасида таълим олишлари, шу жараёнда уларга акку-муляторлар тайёрлаш босқичлари билан тў-

лиқ танишиш имкони берилиши билдирилди. Қолаверса, ёшлар олий ўқув юртини тамомла-гач, завод уларни иш билан таъминлаши ай-тилди.

Таъкидлаш жоиз, 709 нафар ишчи-хо-дим фаолият кўрсата-ётган бу йирик sanoat корхонасида жорий йилда 1 миллион 100 минг дона 60 дан зиёд турдаги аккумулятор-лар ишлаб чиқарилган. Корхона маҳсулотлари

Афғонистон, Тожики-стон, Қирғиз Респу-бликаси, Россия ва Ар-манистонга экспорт қилинмоқда. Жиззах аккумуляторлари га Ироқ, Мўғулистон, Ум-мон давлатлари ишби-лармонлари ҳам қи-зиқиш билдираётир. Яна бир маълумот: Жиззах политехника институти қошида сал аввал Автомобилсоз-лик илгөр муҳандислик мактаби очилган эди. Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев 2 де-кабрь куни Жиззахга ташрифи давомида ушбу муассаса фаолия-ти билан танишганди.

Алижон АБДУСАТТОРОВ
«ISHONCH»

Кўрик-танлов

ЁШЛАР ШИЖОАТИ

Ўзбекистон касабa уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти кенгашида «Соҳа ривожига ме-нинг ҳиссам» шиори остида кўрик-танлов ўтка-зилди.

Корхона ва ташки-лотларда меҳнат қилаётган иш-чи-ходимлар иштирок этган тадбирда ёшлар ўз тақдимотлари орқали соҳа ривожига қандай қилиб ҳисса қўшиш-лари мумкинлигини кўрсатиб беришди.

– Бу ерда ўз били-мимизни, иш тажри-

бамизни намойиш эт-дик. Танловда ишти-рок этиб, ғолибликни қўлга киритдим, – дей-ди Фарғона шаҳридаги Президент мактаби ўқитувчиси Дилфуза Иббаева.

Жамшид ЭРҒАШЕВ
«ISHONCH»

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

Ўзбекистон касабa уюшмалари Федерациясининг Хоразм вилояти кенгаши Гурлан туманидаги 5-умумтаълим мактабида «Кучли касабa уюшмалари – кучли жамият асоси» шиори остида маънавий-маърифий тадбир ўтказди.

Унда кенгаш раиси Гулсара Қурбонбоева, Гурлан тумани ҳоқими Руслан Ўразбаев, Таълим ва фан ходимлари касабa уюшмаси Республика кенгашининг Хоразм вилояти бўйича масъул ташкилотчиси Муяс-сар Раҳимова ва бошқалар мамлакатимизда инсон қадрини улуғлаш йўлида амалга оши-

рилаётган ислохотлар ва ушбу жараёнда ка-сабa уюшмаларининг ҳиссасига тўхталдилар. – Ҳам иш берувчи, ҳам касабa уюшмаси аъ-зоси сифатида соҳа ривожига ҳисса қўшиб ке-лаётганимдан мамнунман, – дейди ушбу мак-таб директори, Ўзбекистон Қаҳрамони Анора Маҳмудова. – Фаолиятимизда бизга «Ishonch»

Ўзбекистон касабa уюшмалари Федерациясининг Хо-тин-қизлар муаммолари бўйича ишлайдиган 1211 рақамли «Ишонч телефони»га келган навбатдаги муро-жаатда 3 нафар фарзанднинг онаси бўлган олмаликлик 34 ёшли Н.Жаркенбоеванинг турмуш ўртоғидан алимент ундиришда амалий ёрдам сўралган ва масъул идоранинг бугунги кунда алимент тўлаб берилгани ҳақидаги маъ-лумоти акс этган.

«СИЗГА ДАРДИМНИ АЙТТИМ КЕЛДИ...»

Мурожаатчининг ҳам фикрларини эши-тиш мақсадида у би-лан боғландик.

– Касабa уюшмала-рига катта раҳмат, шулар-нинг жонбозлиги туфайли менга яқинда 10 миллион сўм алимент пуллари унди-риб берилди, – деди Н.Жар-кенбоева. – Масъулардан миннатдорман, болала-римнинг каму кўстига анча тиргак бўлишди. Фақат яна бир илтимосим бор. Ҳозир жуда тушқун аҳволдаман, турмуш ташвиши мени ҳолдан тойдирди. Шу дард-ларимни газетага ёзишин-гизни истайман. Токи уни ўқишсин, қил устида тур-ган баъзи оилаларга сабоқ бўлсин...

Аёл йиғлар эди... Уни диққат билан тингладим.

– Турмуш қураганимизга 15 йил тўтди. 14, 10 ва 7 ёшли ўғил-қизимиз бор. Ўзим «Олмалик» КМК АЖда кран ҳайдовчиси бўлиб ишлай-ман. Турмуш ўртоғим билан бирга ишлаб, уй-жой қил-дик, машина олдик. Ўқшга ҳам кирдим, насиб бўлса, олий маълумотли бўламан. Хуллас, биз ҳамма ҳавас қи-ладиган аҳил оила эдик. Ле-кин вақт ўтиб, турмуш ўр-тоғимнинг бизга муноса-батида ўзгаришлар сезила бошланди. Ва ниҳоят, шу йил феврал ойида тинч ои-ламиз дарз кетди: унинг бошқа бир аёл билан алоқаси борлигини билиб қолдим. Бундан қаттиқ тушқун-ликка тушдим, фарзандлар ҳаққи-хурмати, эс-хушини йиғиб олишини ёлвориб сўра-дим. Фойдаси бўлмади, уй-дан чиқиб кетди. Ундан «Истасанг шу, бўлмаса, ке-тавер!» деган гапни эшит-дим. Фарзандларимнинг ха-ражатларига ёрдам берма-гач, уни алиментга бердим. Шукрки, қайнонам тушун-ган аёл. «Ҳеч қарерга кетмай-сан, бу уй болаларники, шу

ерда ўтирасан», деди. Аёл киши учун эрининг ҳатто фарзандларига ҳам бе-ларқ бўлиб қолиши катта зарба экан. Ўша аёлни то-пиб, қўчада тортишиб қол-ганимиз сабабли у мени суд-га берди, суд эса жаримага тортиди. Лекин мен ўз қону-ний оиламни ҳимоя қилдим, фарзандларимнинг отасини оиламизга қайтармоқчи эдим, наҳот шу ишим тур-тиргак бўлмаса лойиқ қўрил-ган бўлсам?

Ҳозир ойлик маошимдан ОТМдаги ўқишимнинг шарт-нома пулини тўлайман, ме-нинг номимга ипотека кре-дити расмийлаштириб, ав-томашина ҳам олганмиз, унга ҳам ойма-ой пул тўлаб боришман. Лекин турмуш ўртоғим бунчи парвоишга ҳам келтирмай юрибди. Қу-рашиб чарчадим, шунчаки дардимни сизларга айтгим келди...

Аёлнининг яна айтишича, шу йил ноябрь ойида тур-муш ўртоғи алимент пулла-рини камроқ тўлаб бориш мақсадида, мутахассис ва-зифасидан қоровулликка ўтган. Болалар эса, айни ба-лоғат ёшига тўлиб, атроф-даги воқеаларни яхши ан-глаб боришмоқда. Бундай нохуш ҳолатлар уларнинг руҳиятига зарба бериши тайин. Болаларга ҳозир ота-онанинг қўлови ҳар қ-чонгидан кўпроқ зарур.

Биз бу чигал муносабат-ларнинг ечим топишида маҳалла идоралари, оила ва хотин-қизлар бошқарма-лари томонидан янада таъ-сирли чоралар қўрилади, оиланинг аввалги ҳолатига қайтарилишига жиддийроқ эътибор берилади, деган умиддамиз. Зеро, тинч-то-тув ва бахтли оилаларгина кучли жамиятнинг мус-тахкам асоси бўла олади.

Холида ЭГАМБЕРДИЕВА
«ISHONCH»

Тадбир

газетаси яқин кўмакчи. Жамоамиз билан унда чоп этилган таҳлилий мақолаларни муҳокама қиламиз, бошланғич ташкилотлар фаолия-тига оид янгиликлардан хабар топиб, уларни ўзимизга татбиқ этамиз.

Мақтабнинг бошланғич касабa уюшмаси кў-митаси раиси Манзура Жумабоеванинг айти-шича, 98 нафар аъзо жамоа шартномаси орқали ижтимоий-иқтисодий ҳимоя билан қамраб олинган. Ўтган йили 8 нафар ходим санаторий-ларда, 5 нафар фарзанд оромгоҳларда соғлом-лаштирилди. 16 нафар ўқитувчи халқаро ва миллий сертификатларга эга, 4 ўқитувчи 1000 АҚШ долларидан зиёд ойлик олади. 81 нафар ўқитувчининг 31 нафари олий, 24 нафари би-ринчи тоифали. Бу йил 8 нафар янги ўқитувчи ишга қабул қилинди. Ўтган йили мактабда қу-рилиш реконструкция ишлари амалга ошири-лиши натижасида иш шароитлари янада яхши-ланди, таълим-тарбия сифати ошди.

– Биз устоз-шоғирдлик анъаналарини ўқувчилардан бошлаймиз, – дейди Анора Маҳмудова. – Юқори синфда таҳсил олаётган (келажакда ўқитувчи бўлиш ниятидаги) ўқу-чиларни тажрибали ўқитувчиларга бирикти-рамиз. Бу, ўз навбатида, таълим сифатига ҳам ижобий таъсир ўтказмоқда.

Мақтаб жамоаси ушбу тадбирга ўзига хос чиқишлар тайёрлади. Ўқитувчилар Ўзбекис-тон халқ шоири Маҳмуд Тоирнинг «Ishonch» газетасининг шу йилги 1 ноябрь сонидида чоп этилган «Ифтихор» шеърини ифодали ўқиди-лар. Аъзам Зиё шеъри, Дилором Омонуллоева мусиқаси асосидаги касабa уюшмаси мадҳия-сини ижро этдилар. Улар тайёрлаган видео-ролик ҳам барчага жуда манзур бўлди.

Мухайё БЕКМУРОДОВА,
Урганч давлат педагогика институти магистранти

Ривожланмаган мамлакатларда сув ичиш, ривожланганларида эса нафас олиш хавфли.
Жонатан Рейбан

70 ФОИЗ ЧЕГИРМА: ИМТИЁЗМИ ЁКИ ФИРИБГАРЛИК?

Кейинги йилларда «50 фоиз чегирма!», «Бирини олинг – иккинчиси текин!», «Йилнинг энг катта акцияси», «Барча маҳсулотлар – 10000 сўм», «Байрам акцияси бошланди!», «1+1=3», «Супер акция» каби эълон ва рекламалар кўпайди. Бу ҳолат, айниқса, байрамлар арафасида янада авж олади.

Яқинда кийим-кечак дўкони олди­дан ўта­ётиб, «70 фоиз чегирма!» деган ёзувга кўзим тушди. Ўзимча ўйладим: агар тадбиркор то­ва­рини шунчалик арзон – 70 фоиз «скидка» билан сотса, қандай қилиб фойда кўради? Бу имтиёзми ёки фирибгарлик?

Умуман олганда, бу каби чегирма ва акциялар эълон қилинишининг ўз тартиб-қоидалари борми?

– Қўмитамиз истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва реклама тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назорати юритади, – дейди Рақобатни ривожлантириш ва истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш қўмитаси бўлим бошлиғи Абдурахмон Раупов. – Бунда бизга «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида», «Реклама тўғрисида», «Тадбиркорлик фаолияти эркинликлари кафолатлари тўғрисида»ги қонунлар ҳамда бошқа меъёрий ҳужжатлар дастуриламал бўлмоқда.

Сўхбатдошимизнинг айтиишича, йиллар давомида соҳага доир қонунчилик талаблари такомиллаштирилган. Аммо шу чоққача чегирма ва акциялар эълон қилиш тартиб-тамоийллари аниқ белгилаб қўйилмаган эди. Вази­рлар Маҳкамасининг 2025 йил 21 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси ҳуку­ма­тининг айрим қарорлари­га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек, баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида»ги қарори билан чакана савдо қоидаларига қатор ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Унда «рағбатлантирувчи акция», «нархнома», «чегирма нарх», «чегирма нархгача бўлган нарх» тушунчалари ва уларнинг мазмун-моҳияти изоҳланиб, чегирма ва акцияларни эълон қилиш тартиб-қоидалари белгиланди.

Қарорга биноан, ҳар бир чегирма эълон қилинганда унинг аниқ миқдори, амал қилиш муддати, товарнинг охириги 30 кундаги

энг паст нархи ва чегирмагача бўлган нархи ҳақидаги маълумотлар аниқ кўрсатилиши шарт (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бундан мустасно). Агар «скидка» экланган миқдордаги товарларга ёки мавсумий маҳсулотларга тегишли бўлса, бу ҳақда истеъмолчиларга олдиндан хабар берилиши, акция давомида таклиф этилаётган бонуслар ҳақиқатан ҳам, қўлланилиши керак.

Дарвоқе, «Реклама тўғрисида»ги қонуннинг 21-моддасида ҳам акция эълон қилиш учун талаблар белгиланган. Жумладан, рағбатлантирувчи акцияларни ўтказиш чоғида реклама берувчи акция бошлангунча оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларда иштирок этиш шартларини эълон қилиши, ўтказиш қоидаларини, совринлар ва ютуқларнинг номини, миқдорини, уларни олиш жойи ҳамда тартиб­ини кўрсатиши, шунингдек, рағбатлантирувчи акцияга тааллуқли бошқа ҳар қандай ахборотни тақдим этиши шарт. Реклама берувчининг номи, манзили, боғланиш учун телефон рақами, электрон почта манзили ва бошқа маълумотлар кўрсатилиши зарур. Сотувчи ўз манфаатини кўзлаб, шартларни ўзгартириши, нархни сунъий равишда ошириши, истеъмолчиларни чалғитиши ёки акция ҳақидаги муҳим маълумотларни яшириши қатъиян тақиқланади.

Тегишли қонунчиликка кўра, алкоголь ва тамаки маҳсулотлари, никотин мосламалари, дори воситаларига акция эълон қилиш мумкин эмас.

– Бу жараён истеъмолчилар учун қулай имкониятлар яратади, тадбиркорлар учун эса савдони сезиларли даражада ошириш имконини беради, – дейди А.Раупов. – Қўмита тадбиркорларга ҳуқуқий ва амалий кўмак кўрсатишга тайёр. Лекин айрим сотувчиларнинг шахсий манфаат ил­ини­жида ёлгон акция ва чегирмалар эълон қилишини, товарнинг ол-

динги нархи ёки чегирма шартлари ҳақидаги маълумотларни яширишини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Масалан, ўтган даврда қўмитага келиб тушган 48 мингдан ортиқ мурожаатнинг асосий қисми шу жиҳат ҳиссасига тўғри келди. Рағбатлантирувчи акция эълонлари бўйича 697 марта ўрганиш ўтказилганда, 256 та рекламада камчилик аниқланди.

Фуқаро Т.Ш. «Bellissimo Pizza International» МЧЖ томонидан ўтказилган «PUBG MOBILE: Bellissimo Pizza Takliflari» акциясида иштирок этган. Чегирма шартларига кўра, буюртма қилинган пицца учун «PUBG MOBILE» коллекциясидан иборат ўйинчоқлар тақдим этилиши керак эди, бироқ компания акция шартини бажармаган. Қўмитанинг бевосита аралашуви билан ушбу ҳолат ижобий ҳал этилиб, фуқарога махсус ютуқ етказилди.

Яна бир ҳаридор «Тошкентавтомарказ» МЧЖдан «Opix» русумли автомобиль харид қилган. Жамият томонидан эълон қилинган акция доирасида 8 миллион сўмлик кэшбек ми­жозга берилмаган. Мазкур ҳолат бўйича қўмита томонидан Вази­рлар Маҳкамасининг 225-қарори билан тасдиқланган низомга асо-

сан, иш кўзгатиш ва бугунги кунда ўрганиш ишлари олиб борилмоқда.

– Сўнгги йилларда мамлакатимизда тадбиркорлик субъекти сифатида рўйхатдан ўтиб, фаолият юритаётган электрон платформалар сони анча ошди, – дея сўзида давом этади у. – Борди-ю улар ҳам қонунчилик талабларини бузса, уларнинг фаолияти махсус комиссия томонидан ўрганилади ва ноқонуний ҳолат аниқланса, тегишли тартибда чора кўрилади. Яна бир муҳим жиҳатга эътибор қаратиш жоиз: ҳозир кўп­лаб фуқаролар Telegram, Instagram каби мессенжерларда шахсий гуруҳ ва каналлар очиб, турли акциялар ўтказишмоқда. Уларга алданиб қолаётганлар кўп. Тадбиркорлик субъекти сифатида расман рўйхатдан ўтмасдан «ишбилармон»лик қилаётган ҳолатлар аниқланганда ИИБ билан ҳамкорликда вазиятни ўрганамиз ва «учар тадбиркор»ларга жавобгарлик белгиланади. Истеъмолчилар сохта чегирма ёки акциялардан жабр кўришса, қўмитанинг 1159 рақамли «Ишонч телефони»га мурожаат қилишлари мумкин.

Фаридун ЙЎЛДОШЕВ,
журналист

Касаба уюшмаси аралашгач...

Илҳом Тожиаҳмедов 2010 йилдан буён Наманган вилоятидаги «Чорсу» деҳқон универсал бозорига коммунал хизматлар мутахассиси сифатида ишлаб келаётган эди. 2025 йил 31 июль кунини шартнома муддати тугаганлиги важи билан вазифасидан озод этилди. Аммо шундан кейин ҳам уч ойча ишлади (ҳолбуки, у билан 2024 йилда бир йиллик меҳнат шартномаси тўзилган, лекин бу муддат тугаса-да, иш берувчи билан ходим ўртасидаги меҳнат муносабатлари давом этган).

Ғайриқонуний буйруқ бекор қилинди

Фуқаро бузилган ҳуқуқларини тиклаш мақсадида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Наманган вилояти кенгашига мурожаат қилди.

Ҳолат атрофлича ўрганилиб, иш берувчига тегишли тартибда тақдимома киритилди. Бироқ унинг ижроси таъминланмади. Шундан сўнг кенгаш ходим манфаатини кўзлаб, фуқаролик ишлари бўйича Наманган туманлараро судига даъво-ариза киритди.

Суд меҳнат қонунчилиги талабларидан келиб чиқиб, даъвогар билан тузилган меҳнат шартномасининг муддатига оид қисmini қонун талабларига зид, деб топиб, иш берувчидан И.Тожиаҳмедов фойдасига уч ойлик иш ҳақи – 17 миллион 640 минг сўм ундириш ҳақида қарор чиқарди.

Аслида ходимни қонуний равишда ишдан бўшатилиш ўрнига, устига-устак, иш ҳақини бермасликка иш берувчининг ҳақи йўқ. Қолаверса, эндиликда меҳнаткашлар орасида ўз ҳақ-ҳуқуқларини биладиганлари кўп. Касаба уюшмаси эса бундай вазиятда доим ёрдамга шай.

Анваржон ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

ЎҚИЛМАЁТГАН КИТОБЛАР ВА ЁЗИЛАЁТГАН ҲАЁТЛАР

Бугунги даврни «ёзаётган замон» деб аташ мумкин. Ҳар ким ёзмоқда: кимдир ҳаётини, кимдир кайфиятини, кимдир тушкунлигини, кимдир бошқаларга кўрсатмоқчи бўлган сунъий бахтини. Аммо шу ёзилаётган ҳаётлар фонида ғалати ва ачинарли бир манзара кўзга ташланади – китоблар ўқилмапти. Жавонларда қатор тизилган асарлар сукут сақлапти, муаллифлар сўзсиз қоляпти, тафаккур секин-аста тораймоқда. Бу шунчаки ўқиш одатининг су­сайиши эмас, бу – онг инқирози.

А в в а л л а р и китоб ҳаётга тайёр эди. Инсон синовларига дуч келмасидан олдин уларни китоб орқали танир, бошқаларнинг хатоларидан сабоқ олар, фикран пишиб етиларди. Бугун эса ва­з­и­ят тескари: ҳаёт яшаб кўрилмоқда, хатолар қилинмоқда, ж а р о ҳ а т л а р олинмоқда, шундан кейингина «тушуниш» бошланмоқда. Аммо кўпинча т у ш у н и ш ҳам кечикади. Чунки китоб бермайдиган тажрибани ҳаёт бериши қимматга тушади.

Ўқилмаётган китоблар жамиятда, биринчи навбатда, фикр саёзлашувини келтириб чиқармоқда. Бугун одамлар тез хулоса чиқаради, лекин чуқур ўйламайди. Бир-икки жумла билан баҳо берилади, мураккаб масалалар соддалаштирилади, муаммолар илдизи билан эмас, сиртидан муҳокама қилинади. Китоб эса мураккабликни севади. У с а­волларни кўпайтиради, тайёр жавоб бермайди. За­мон саволни эмас, тешкор жавобни хоҳлайди. Натижада тафаккур юзакни бўлиб қолмоқда.

Ёзилаётган ҳаётлар масаласига танқидий қараш шарт. Бу-

гун кўпчилик ўз ҳаётини саҳна­лаштирмоқда. Ҳар бир кун, ҳар бир ҳолат, ҳар бир ҳиссиёт оммага мўлжалланмоқда. Аммо бу ёзишлар ҳаётни чуқурлаштиряптими ёки саёзлаштиряптими – бу савол камдан-кам берилади. Кўпинча ёзилаётган ҳаётлар яшалаётган ҳаётдан узилиб қолган. Чунки улар ҳақиқатга эмас, тасаввурга хизмат қилади. Китоб эса ҳеч қачон ёлгон ҳаётни ёзмайди. У оғриқни ҳам, ҳақиқатни ҳам яширмайди, шу боис оғирроқ, аммо ҳалолроқ.

Китоб ўқилмаган жамиятда тил қашшоқлашади. Сўзлар қисқаради, иборалар соддалашади, маъно йўқолади. Бугун кўплаб одамлар ҳис-туйғусини ифодалашга сўз тополмайди. На­тижада жаҳл билан гапирди, сукутга чекинади ёки агрессияга ўтган. Чунки сўз бойлиғи фикр бойлигининг асоси. Китоб ўқимаган одам фикрини бошқара олмайди, фикрини бошқара олмаган жамият эса ўз йўлини йўқотади.

Баъзилар бу ҳолатни «замона шунақа» деб оқлайди. Аслида за­мона эмас, масъулият ўзгарган. Китоб ўқиш бугун мажбуриятдан кўра ихтиёрий машғулотга айланган. Аммо ихтиёрий бўлган нарса тезда ортга сурилади. Инсон, энг аввало, қулайликни тан­лайди. Китоб қулай эмас – у вақт, диққат, ички меҳнат талаб қилади. Замон эса инсонни меҳнатдан эмас, меҳнатсиз натижадан завқланишга ўргатмоқда.

Ўқилмаётган китоблар – бу йўқолаётган хотира. Ҳар бир китоб ўз даврининг руҳини, муаммосини, саволларини сақлайди. Уни ўқимаслик – ўтмиш билан алоқани узиш демак. Ўтмишни билмаган жамият эса келажакни онгли қўрмайди. Ёзилаётган ҳаётлар кўпинча бугуннинг ҳисси-

ётига қаратилган, уларнинг умри қисқа. Бугунги пост эртага унутилади, бугунги «тренд» тезда эскиради. Китоб эса вақт синовидан ўтади.

Энг хавфли жиҳати шундаки, китобсиз улғаяётган авлод ҳаётни фақат ўз тажрибаси билан ўлчай бошлайди. Бу тор дунёқарашни келтириб чиқаради. Китоб инсонни бошқа тақдирлар, бошқа фикрлар, бошқа ҳаётлар билан таништиради. Ўқимаган одам ўз ҳаётини марказ деб билади. Бу ижтимоий мурасизликка, бошқани тушунмасликка олиб келади.

Тан олиш керак: муаммо фақат ўқувчида эмас, тизимда ҳам бор. Китоб ўқишга рағбат кам, тез натижа талаб қилинади. Таълимда ҳам мазмун эмас, натижа ўлчанади. Ўқувчи ўқиб англагани учун эмас, тесдан ўтгани учун баҳоланади. Натижада китоб билим манбаи эмас, имтиҳон воситасига айланади. Бу эса ўқишга бўлган муносабатни сови­тади.

Айтиш мумкинки, ўқилмаётган китоблар ва ёзилаётган ҳаётлар ўртасидаги тафовут тафаккур билан тасвир ўртасидаги зиддиятдир. Агар жамият фақат ёза, лекин ўқимаса, у ўзини кўпайтиради, аммо чуқурлаштирмайди. Китобни ҳаётдан сиқиб чиқариш – бу онгни сиқиб чиқариш билан баробар. Китобга қайтиш орқага эмас, ичкарига – инсоннинг ўзига қайтиш демак. Агар бугун китобни очмасак, эртага ҳаётни тушуниш янада қийинлашади. Чунки ўқилмаган китоблар бир кун келиб, ёзилаётган ҳаётлардан ҳисоб сўрайди.

Хуришда НИШОНОВА,
Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институтини таянч докторанти

Сўранг, жавоб берамиз

«ЙЎЛЛАМА БЕРИШДИ, АММО УНДАН ФОЙДАЛАНМАДИМ»

САВОЛ: Ходимга санаторийда даволаниши учун берилган йўлланмадан баъзи бир сабабларга кўра, фойдаланмаса, қуядими?

Мафтуна
УБАЙДУЛЛАЕВА
Сирдарё вилояти

ЖАВОБ: «Ижтимоий суғурта бюджетни маблағлари ҳисобидан санаторийларга йўлланмаларни режалаштириш, чиқариш, тақсимлаш, сотиш, бериш, ҳисобга олиш ва ҳисоботини юритиш тартиби тўғрисида»ги йўриқноманинг 27-бандига асосан, йўлланмадан фойдаланилмаганда туман, шаҳар тармок касаба уюшмаси кенгашлари ва касаба уюшмаси қўмиталари уни амал қилиш муддати бош­ланишидан камида 15 кун олдин қайтариши зарур. Бунда ҳисоб-фактурада қайтариш сабаби кўрсатилган бўлиши ва унга тушунтириш хати илова қилиниши лозим.

Яна бир гап. Ходим ўзига берилган йўлланмадан сабабсиз фойдаланмаса ёки бошқа бировга берса, маълум муддатта йўлланма олиш ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин.

Саволга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясини Фаргона вилояти кенгашининг Ижтимоий суеурта бўлими етакчи мутахассиси
Ҳилола МАМАЗИЯЕВА
жавоб берди

ЭЪЛОНЛАР

«E-AUTOTECH» МЧЖ

тўғридан-тўғри музокаралар ўтказиш йўли билан ташкиллаштириладиган авто, махсус транспорт, ускуналар ва уларга бўлган ҳуқуқлар бўйича ўтказиладиган савдоларга таклиф этади!

Савдоларда Ўзбекистон Республикасини Президентининг 2025 йил 15 апрелдаги ПҚ-142 сонли қарорига асосан «O‘z sanoat qurilish bank» АТБ балансида бўлган:

Тошкент шаҳри, Сергели тумани, «Судиёни» МФЙ, Сергели-3 мавзеси, 4-ўйда жойлашган Фронтол поғрузчи; Сирдарё вилояти, Янгйер шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 7-ўйда жойлашган Пайпоқ ишлаб чиқариш ускуна сотилади.

Сотилиш шартли ва нархи билан e-autotech.uz сайти орқали танишингиз мумкин.

Савдога қўйилган мулклар билан бевосита жойига чиқиб танишиниш мумкин.

Савдода иштирок этиш учун талабгорлар e-autotech.uz платформаси орқали ариза беришлари керак.

Колл-марказ: +99855-517-22-20. Расмий сайти: e-autotech.uz

***

«Elektron Realtor» МЧЖ

тўғридан-тўғри музокаралар ўтказиш йўли билан ташкиллаштириладиган кўчмас мулклар ва уларга бўлган ҳуқуқлар бўйича ўтказиладиган савдоларга таклиф этади!

Савдоларда Ўзбекистон Республикасини Президентининг 2025 йил 15 апрелдаги ПҚ-142 сонли қарорига асосан «O‘z sanoat qurilish bank» АТБ балансида бўлган:

Бухоро вилояти, Гиждувон тумани, «Памуза» МФЙ, Навбахор кўчаси, 240-ўйда жойлашган Ишлаб чиқариш биноси ҳамда МДФ ишлаб чиқариш ускунаси сотилади.

Сотилиш шартли ва нархи билан e-rieltor.uz сайти орқали танишингиз мумкин.

Савдога қўйилган мулклар билан бевосита жойига чиқиб танишиниш мумкин.

Савдода иштирок этиш учун талабгорлар e-rieltor.uz платформаси орқали ариза беришлари мумкин.

Колл-марказ: +99855-517-22-20. Расмий сайти: www.e-rieltor.uz

***

Тошкент вилояти Янгйўл туманидаги «MASUDA ONA» фермер хўжалигининг думалоқ муҳри йўқолган сабабини бекор қилинади.

Сўнгги йилларда таълим соҳасида эришилган катта ютуқлардан бири рақамлаштиришдир. Бир пайтлар аудиторияда ўтадиган дарс ўрнини бугун он-лайн платформалар, виртуал мулоқотлар, сунъий интеллект асосидаги ёрдамчилар, электрон баҳолаш тизимлари эгаллаб бормоқда. Бу ўзгариш табиий жараён, аммо бир савол ҳануз очiq турибди: рақамли таълим бу — инновациями ёки инсонийликнинг янги синови?

Технология таълимни жисмоний чегаралардан бутунлай озод этди. Энди ўқувчи дунёнинг исталган нуқтасидан туриб дарсда қатнаша олади, бир неча дақиқада юзлаб манбаларга кириш имконига эга бўлади ҳамда мураккаб жараёнларни симуляция орқали реал тажрибадан деярли фарқсиз илгайди. Сунъий интеллект эса ўқитувчиларга тезкор баҳолаш, индивидуал усулларни яратиш, интерактив материаллар тайёрлаш ва мулоқот майдонини кенгайтириш имконини яратиб, таълим тарихидаги энг йирик сифат ўзгаришларидан бирини бошлаб берди. Аммо ўзгариш билан бирга, «деформация» ҳам кучаймоқда. Чукүр ижтимоий-психологик ўзгаришлар юзага чиқмоқда. Буни таълим жараёнида қўйдагича кузатиш мумкин.

Жонли мулоқот камайиши оқибатида ўқитувчи ва ўқувчи ўртасидаги кўз алоқаси, синфнинг табиий динамика ва руҳий уйғунлиги сустлашиб бораётгани, интернетнинг «тайёр жавоб»ларига сўяниш эса ёшларни мустақил изланишдан, мантиқий таҳлил ва тажрибаларни ўрганиш жараёнидан четлаб қўяётгани кузатилади. Қисқа видеолар ва тезкор контент ҳукмронлиги билимнинг юзаки ўзлаштирилишига сабаб бўлаётган бир пайтда, рақамли оламнинг кескин ритми ўқувчи-

ларнинг диққат барқарорлиги, психологик чидамлилиги ва изчил фикрлаш қўникмаларига ҳам янги, мураккаб босқичда синов бўлиб турибди. Рақамлаштириш ўқитувчини алмаштириш, фикрлаш жараёнини енгиллаштириш ва инсонни техник восита ортига яшириш эмас, инсон тафаккурини бойитиш, ўқувчини «фойдаланувчи» эмас, «яратувчи»га айлантиришдир. Таълимни ривожлантириш учун, аввало, жараён марказида инсон туриши, рақамли воситалар эса фақат ёрдамчи бўлиши зарур. Таҳлилий ва танқидий

фикрлашни кучайтирувчи педагогик методлар устувор бўлмаса, тезкор ахборот чуқур билимга айланмайди, экран ортидаги жараёнлар қанчалик қулай бўлмасин, китоб билан ишлаш, гуруҳдаги жонли мулоқот, амалий қўникмалар каби инсоний ўқув тажрибаларини ҳеч бир платформа алмаштира олмайди. Энг муҳими, рақамли саводхонлик техник қўникмадан юқори туриб, ахборотни танлаб олиш, таҳлил қилиш ва масъулият билан фойдаланиш маданиятига айланиши керак. Бу фақат техник қўникма эмас, ахборотни танлаш, таҳлил қилиш, сара-

лаш, хавфсиз фойдаланиш маданияти ҳамдир. Рақамли таълим ҳақиқатан ҳам, келажак эшигидир, аммо уни пухта илмий ёндашув, синовдан ўтган методика ва чуқур билим билан очсаккина миллионлаб болалар учун ёруғликка олиб чиқадиган йўл бўлади. Акс ҳолда, технологияга қўр-қўрона ишониш таълим сифатини пасайтириб, келажак авлодни юзаки билим билан чеклаб қўйиши мумкин. Бугунги таълим тизими жадал рақамли ўзгаришлар жараёнида икки асосий илмий савол билан юзлашмоқда: тезкорликка интилиш жараёнида чуқур билимни

шакллантириш имкониятлари қисқармаяптими? Технология ўқувчининг билим олиш жараёнини қўллаб-қувватлаётгани ёки уни тайёр маълумотларга қарам қилиб қўймоқдами? Шу саволларга тўғри жавоб топа олсак, рақамли таълим — деформация эмас, балки инсон тафаккурининг янги даражага қўтарилиш воситасига айланади.

Санобар РИЗАЕВА,
Чирчиқ давлат педагогика университети «Ахборот технологиялари ва сунъий интеллект» кафедраси катта ўқитувчиси

Гулмира ЖУМАЕВА, тадбиркор:

ПУЛ КЎЧАДА ЁТИБДИ, УНИ ЙИҒИБ ОЛИШ КЕРАК, ХОЛОС

Мен бугунги кунда чиқиндиларни қайта ишлаш заводлари тармоғини бошқараман. Жамоамизда 400 дан ортиқ киши ишлайди.

Бир вақтлар эса... 2008 йилгача турмуш ўртоғим билан хорижда кўча супурардим. У ердаги ҳаёт жуда оғир эди: ҳар қандай об-ҳаво шароитида кун бўйи кўча тозалардик, бутерброд билан тушлик қилиб, термосдан иссиқ чой ичардик. Кейинчалик чиқиндиларни қайта ишлаш

заводига ишга жойлашдим — уларни сараладим, ҳудудни супурдим. Аввал ускуналар оператори, кейин эса 80 нафарга яқин ишчига бош бўлдим. Ҳаммаси яхши кетаётганга ўхшарди, лекин доим уйимни — Ўзбекистонни соғинардим. Кўпинча ўзимга-ўзим: «Агар чет элда оғир ишларни бажараётган бўлсам, нега ўз юртимда ишлаб чиқаришни йўлга қўя олмайман?» дердим. Ватанимга қайтиб, худди шундай завод қуриб, уни бошқаришни орзу қилардим. Эрим куларди, лекин доим мени қўллаб-қувватларди.

2015 йилда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мақсадида Самарқанд вилоятига қайтиб келдим. Ишни 20 та эшак-арава билан бошладим: ёллан билан ишчилар Каттақўрғон шаҳри бўйлаб чиқинди

йиғар, мен эса дафтарга ёзиб борардим. Кунлик даромад атиги 50-60 минг сўм эди. 2016 йилда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг ислохотлари туфайли янги имкониятлар пайдо бўла бошлади. 2018-2019 йилларда тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш дастури доирасида 4 гектар ерни «ноль» қийматда олиб, завод қуришни бошладим. Шу тариқа узок кутган орзуим рўёбга чиқди. Албатта, бу осон бўлмади. Оилам қийналди, лекин биз бардош қилдик. Синовларни енгиб ўтиш керак, шунда ҳаммаси яхши бўлади, деган фикр билан яшардим.

Бугунги кунда Каттақўрғон туманидаги 3 та чиқиндини қайта ишлаш кластерига раҳбарлик қиламман. 2015 йилдан 2025 йилгача бешта МЧЖ ташкил этишга эришдим.

Биз пластик қоплар, шиша, металл, пластмасса ва бошқа материалларни қайта ишлаймиз. Ўтган йили заводларимиз 7 турдаги хомашёни қайта ишлаган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 13 турга етди. Саккиз хилдаги ускунадан фойдаланяпмиз. Чиқиндилар гранулаларга айлантирилади ва йирик корхоналар томонидан сотиб олинади. 2020 йилда ишлаб чиқариш ҳажми 1,5 миллион долларни ташкил этган бўлса, 2024 йилда 4 миллион долларга етди. Сўнгги беш йилда жами 15 миллион долларлик маҳсулот ишлаб чиқардик.

Корхоналаримизда ногиронлиги бўлган шахслар, ижтимоий ҳимояга муҳтож хотин-қизлар ва ёшлар учун иш ўринлари яратилмоқда. Ўтган йили янги кредит олдик, Хитойдан келган инвестициялар эса ускуналарни

янгилаш имконини берди. Мақсадимга етгандек бўлдим, лекин нимадир етишмаётгандек туюлди — мен бундан ҳам кўпроғига қодирман! Бу қандай ишлашни билмайман, лекин самимий истаклар ҳар доим амалга ошади. Аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш дастури — «Ҳамроҳ» компаниясидан менга мурожаат қилишди. Ҳозир биз биргаликда яна мингта иш ўрни яратиш режасини ишлаб чиқмоқдамиз! Қорақалпоғистонда янги завод очиб, келгусида қўшни давлатлар бозорига чиқишни режалаштирганман.

Аёл ҳам завод қуришга ва уни бошқаришга қодир. Айтишганидек, пул кўчада ётибди — уни фақат супуриб олиш керак, холос.

Ишбилармоннинг сўзларини «Ishonch» мухбири Зебо НАМОЗОВА ёзиб олди

Таваккал Қодиров
ижросида

Мароқли дам олинг,
азиз газетхон!

«БИЗНИ ТАШЛАБ ҚАЙГА КЕТДИ»
қўшиғи

Бизни ташлаб қайга кетди ул қаро қошим менин?!

Термулиб йўлига қўздин оқадир ёшим менинг.

Чорасиз қолдим, нетай, ҳижрон ўтида ўртаниб,
Тўлди ҳасрат бирла қуйган бу ичу тошим менинг.

Мискин газали

MUASSIS:

2007-йил 11-январда
O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
116-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Доверие»
gazetalari tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV

(tahrir hay'ati raisi),

Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV,
Sayfullo AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shoqosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PIRIMQULOV, Nodira G'OYIBNAZAROVA,
Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari).

Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib — «Ishonch»),
Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib — «Ishonch-Doeverue»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Bo'limlar:

Kasaba uyushmalari hayoti — (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot — (71) 256-52-89
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport — (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash — (71) 256-85-43
Marketing va obuna — (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:

Qoraqalpog'iston Respublikasi — (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati — (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati — (+998-99) 889-90-31
Navoiy viloyati — (+998-99) 500-05-12
Jizzax viloyati — (+998-99) 889-90-34
Namangan viloyati — (+998-99) 213-09-66
Samarqand viloyati — (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati — (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati — (+998-99) 379-19-70
Toshkent viloyati — (+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati — (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati — (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati — (+998-97) 705-08-93

Navbatchi muharrir:

Salim ABDURAHMONOV

Musahhihlar:

Dilorom XUDOYBERGANOVA,
Umida XUDOYBERGANOVA

Sahifalovchi:
Hasan ABDUJALILOV

Boshiga topshirilish vaqti — 21:30
Topshirildi — 22:00

Bahosi kelishilgan narxda

Gazeta haftaning
seshanba,
payshanba va
shanba
kunlari chiqadi.
Gazeta
«Ishonch»ning
kompyuter markazida
terildi va sahifalandi.

Manziliimiz:

100165, Toshkent shahri,
Buxoro ko'chasi, 24-uy.
E-mail:
ishonch1991@yandex.uz

Nashr ko'rsatkichi: 133

Gazetaning
poligrafik jihatdan
sifatli chop etilishiga
bosmaxona mas'ul.
Gazetaning yetkazib
berilishi uchun obunani
rasmilashrtirgan
tashkilot javobgar.

Umumiy adadi 32 079 ta

Shundan: 6 073 nusxasi

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasi bosmaxonasi —

Toshkent shahri, Buyuk Taron ko'chasi, 41-uyda;

18 125 nusxasi

«Erudit» MCHJ bosmaxonasi —

Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

7 881 nusxasi

«Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi —
Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi,
236-«b» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taqob. Buyurtma G-1211
1 2 3 4 5 6